

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta šte. 18
Uredništvo za Trst:
Ulica Valdirivo 35/II., Tel. 29210

Poštno ček. račun: šte. 9-12410
Cena: Posamezna šte. L 20
Naročnina: Mesečna L 85
Za inozemstvo: Mesečno L 150

Leto III. - Štev. 35

Gorica - 30. avgusta 1951 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Pred taborom v Števerjanu

Na svetu so stvari, ki človeku služijo, imajo zanj neko vrednost. Te stvari imenujemo vrednote. Materialne vrednote so one, ki služijo človeku v materialnem življenju, duhovne pa one, ki mu služijo v duhovnem življenju. Med duhovne vrednote štejemo tudi kulturne vrednote. Mednje spadajo vse one, ki služijo človeku pri vzgoji njegovega duha, ki mu pomagajo zadovoljiti njegovim duhovnim potrebam po resnici, dobroti in lepoti.

Ker pa so si ljudje v gledanju na duhovni svet in njegove potrebe različnega mnenja, različnih nazorov, zato imamo tudi različne kulture. Posebno razlikujemo v tem oziru pogansko in krščansko kulturo, ker sta si pač to dve med sabo najrazličnejši naziranj, ki si nasprotujeta zlasti v vrednotenju duhovnih potreb človeka.

Krščanska misel je po zmagi nad poganstvom ustvarila lastno kulturo ter z njo prepojila vse evropske narode. Zato danes nihče ne taji, da je zapadna, to je evropska kultura, krščanska. Zapadni kulturni svet tudi kadar zanika krščanstvo in ga pobija, živi iz krščanske kulture, krščanske miselnosti.

Tudi mi Slovenci spadamo v območje krščanske kulture, spadamo v krščanski kulturni svet. Vsa naša preteklost od pokristjanjenja do danes nam o tem priča. Tudi oni, ki se navadno smatrajo za nosilce drugačne kulture, protestantje iz 16. stoletja in liberalci preteklega sto-

letja, ne tvorijo izjeme v tem oziru. Tudi nje smemo prištevati v krščanski kulturni svet. Krščanska misel je vtisnila pečat slovenski kulturi ob njenem rojstvu, iz krščanske miselnosti je slovenska kultura rasla v stoletjih, zlasti od preporoda dalje, zato ji moramo ohraniti njen pristen pečat še nadalje.

Pri zgradbi doma slovenske kulture so zlasti obilo pripomogli izraziti katoliško usmerjeni kulturni delavci. Bili so to pisatelji in pesniki, umetniki in glasbeniki, znastveniki in vzgojitelji, bile so to nepregledne vrste slovenskih duhovnikov in laikov, ki so iz krščanske ideje črpali moči in navdihov za svoje kulturno poslanstvo med slovenskim ljudstvom.

Pred to zgradbo slovenske krščanske kulture stojimo danes mi, generacija v sredi dvajsetega stoletja. Rodovi in rodovi pred nami so jo gradili in ustvarjali, množili in ohranjali. Sedaj ji pa grozi propast. Sredi našega naroda je vstala skupina ljudi, ki skuša zavreči kar so velikega ustvarili naši predniki, ki skuša dosejati slovenski krščanski kulturi obleči novo odejo marksističnega dialektičnega materializma. Osnovni navdih slovenske kulture naj ne bo več krščanstvo, temveč marksizem. Zato pa hočejo prevrednotiti vso našo preteklost. Stikajo po njej in iščejo svojih »preprokov« v stoletjih in ker jih ne najdejo, jih fabricirajo, kakor je

Aškerc svoje »Mučenike«. Slovenska kultura postaja tako vedno bolj podobna šemi, ki si privzema obleko, katera ni njena. In to po zaslugi kulturnikov v domovini.

Zato pa je dolžnost nas, ki smo ostali izven meja nesrečne domovine, da čuvamo in gojimo pristnost slovenske krščanske kulture, da čuvamo in naprej razvijamo zaklad, ki so nam ga izročili pradedje. Nam ne sme zastreti pravega pogleda na slovensko kulturno preteklost blišče in vik iz vrst nekulturnih komunistov, temveč moramo svojo kulturo presojati v luči slovenskega

izročila in zdrave pameti. In ta dva nam pravita, da Slovenci spadamo v krog evropskih narodov s krščansko kulturo in da bi zato pomenilo smrt slovenske kulture in slovenskega naroda, če bi se izneverili svoji kulturni preteklosti. To uvidevajo vedno bolj tudi sami komunistični kulturniki v domovini, ki so že v marsičem popustili od svojih prvotnih nazorov in zahtev. Tem bolj moramo zato skrbeti mi, da ostane naša kultura še nadalje povezana z ostalo evropsko in krščansko kulturo. Vsled tega je nujno potrebno, da po svojih najboljših močeh gojimo slovensko kulturo na podlagi kulturnega izročila, ki je krščansko in slovensko. To se zahteva sedaj od nas, ki živimo v kolikor toliko svobodnem svetu.

Narodna kultura se pa goji v šoli in v kulturnih organizacijah. Šolo imamo in nam je skrbeti le, da jo bodo vsi slovenski otroci obiskovali in da bo vedno bolj na višku. Manjkajo pa nam skoro popolnoma katoliška kulturna društva. Zato si moramo ustvariti tudi ta, da bomo v njih gojili in čuvali svojo krščansko in slovensko kulturo, nepotvorjeno in pristno, kakor so nam jo predniki izročili. Začetek takega kulturnega dela pri nas pa naj bodo tabori slovenske pesmi, kakor so se začeli na Repentabu in kakor bo prihodnji tabor v Števerjanu za goriške Slovence. Zato pa vsi Slovenci v nedeljo 9. septembra na tabor slovenske pesmi v Števerjan, da izpričamo na njem zvestobo slovenski kulturni preteklosti.

Kaj nam bo prinesel september

V mesecu avgustu so si skoro vsi vodilni politiki privoščili nekaj počitka. Zato pa bo prihodnji mesec september postalo diplomatsko delo tem živahnije. Na programu je namreč vrsta zelo važnih mednarodnih konferenc. Prva bo mirovna

ZDA in oboroževanje tujine

Velikopotezni program oboroževanja Združenih držav Amerike ne obsega samo povečanja vojaških sil v državi sami, temveč obsega prav tako obsežno pomoč tujini. Poslanska zbornica je zadnje dni razpravljala o vladnem proračunu za pomoč tujini. Poslanci so sicer nekaj znižali vladne zahteve, ali kljub temu znaša celoten proračun za pomoč skoro osem milijard dolarjev, ki jih bodo prejele tuje države kot gospodarsko in vojaško pomoč v boju zoper komunizem v tem proračunskem letu, ki gre do julija 1952.

Narodne oborožene sile

Pod poveljstvom generala Eisenhowerja so se začele snovati prve oborožene narodne edinice iz pripadnikov držav onstran železne zaves. Te edinice so določene, da se bodo borile pod skupnim poveljstvom atlantskih sil ter da bodo tvorile nekake narodne legije, ki so znane že iz prve in druge svetovne vojne.

Dvojna mera

Komunisti so bili vedno ljudje dvojne mere. To je pokazala tudi češkoslovaška vlada s svojim protestom v Washingtonu zaradi radijskih oddaj »Svobodna Evropa«, ki večkrat govorijo o razmerah na Češkoslovaškem in pozivajo ljudstvo, naj se upira krivičnim odredbam komunistične vlade. Praška vlada je zaradi tega protestirala, češ da to pomeni poseganje v pravice tuje države in kršenje narodne suverenosti. V odgovor so iz Washingtona odgovorili, da je treba predvsem upoštevati, da je radio

»Svobodna Evropa« privatna ustanova, vlada pa ne more predpisovati privatnim osebam, kaj naj poročajo in kako, posebno še, če je vlada sama prepričana, da poročila odgovarjajo resničnosti. Na drugi strani opominja ameriški odgovor, naj komunisti samo malo pomislijo, kako delajo oni sami z ozirom na druge države. Ravno praški radio je oni, ki neprestano hujska na svoje zapadne sosedice z vsemi mogočimi lažmi, in tudi na Združene države same.

Tak odgovor si komunisti v polni meri zaslužijo. Dovolj je, če pomislimo, kakšno kampanjo vodijo vse kominformistične države zoper Tita in Jugoslavijo; potem proti Italiji in De Gasperi, saj je italijanska vlada sama čutila za potrebno, da se pritoži v Pragi zaradi budalosti in neverjetnih izmišljotin, ki jih tamkajšnji radio oddaja na račun Italije. Seveda, kadar gre za druge, je vse prav; kadar so pa z istim orožjem zadeti komunisti, je krivica.

da se bodo povezale v enoten italijanski blok. Poleg tega imajo še eno grupacijo, tako zvanih tržaških independentistov, katera bo verjetno odnesla precej glasov na oktobrskih volitvah. Vsaj tako sodijo oni, ki dobro poznajo mnenja raznih Tržačanov, ki si želijo »status quo«. V ta namen deluje njihov časopis »Trieste Sera«, ki ostro nastopa proti tržaškim iredentistom.

Harriman na Bledu

Sovjetska politika do Jugoslavije postaja vedno bolj grozilna. Potem ko je Molotov napadel Jugoslavijo in Titovo kliko pretekli mesec v Varšavi, je njegove grožnje ponovil pred kratkim tudi Vorosilov. Torej ni več samo moskovski radio in sovjetsko časopisje, ki grozi Titu in njegovi klik, sedaj se oglašajo že glavni voditelji ruske politike, saj Molotov in Vorosilov sta oba člana vrhovnega sovjeta. To skrbi Tita in odgovorne jugoslovanske politike, ki se vsled tega vedno bolj naslanjajo na Zapad. To je bilo morda tudi razlog, da je Tito povabil Harrimana, naj se na poti domov iz Teherana oglasi pri njem na Bledu. Harriman je v resnici to tudi storil in se preteklo nedeljo ustavljal najprej v Beogradu, nato pa takoj nadaljeval pot proti Bledu, kjer je sedaj zbrana skoro vsa jugo-

slovska vlada in tuji diplomati. Na Bledu, oziroma na Brdu pri Kranju je imel Harriman razgovore s Titom v pričujočnosti veleposlanika Allena, ministrov Kardelja, Rankoviča, Kidriča in Wilfana. O razgovorih niso izdali uradnega poročila. Le Harriman je imel tiskovno konferenco, na kateri je povedal, da sta se s Titom razgovarjala o ameriški vojaški pomoči Jugoslaviji, o sovjetski politiki in njenih napadalnih grožnjah. Povedal je tudi, da so že dosepele prve pošiljke ameriškega orožja v Jugoslavijo.

Teheran in Kaesong

Bodisi v Teheranu kakor v Kaesongu so pogajanja neuspela. Iz Teherana se je angleški opolnomočenec Stokes vrnil domov, potem ko se je zaman trudil, da bi prepričal Perzijce, naj bi pristali na njegov predlog, da bi bil vrhovni ravnatelj abadanskih čistilnic petroleja Anglež. Mossadeg ni hotel pristati na to zahtevo, Angleži pa niso hoteli od nje odstopiti. Zato so konferenco »odgodili«, kot se je izrazil Stokes. Sedaj so ostali Perzijci sami s petrolejem in čistilnicami, ki so

zaprte. Specializirano osebje, ki je bilo do sedaj v službi Anglo-iranske družbe, se je umaknilo in povečini odšlo domov. Le par sto jih je še ostalo v Abadanu za vsak slučaj.

Za Stokesom je odšel domov tudi Trumanov posebni odposlanec Harriman, ker ni imel več kaj opraviti v Teheranu.

Kako bo šel nadaljni razvoj v Perziji, je težko predvideti. Vsekakor je položaj zopet silno resen in so Angleži pripravljene tudi s silo braniti svoje osebje in pravice v Abadanu.

Prav tako beleži neuspeh konferenca za premirje v Kesongu. Potem ko so ustanovili podkomisijo za določitev nevtralnega področja na Koreji in je ta začela delati v vsej tajnosti, se je zgodilo, da so kar na lepem obtožili Severnokorejci Američane, da so prekršili nevtralno področje s tem, da so bombardirali neki komunistični jeep, ki je tamkaj vozil. Vsled tega so izjavili, da prekinjajo pogajanja do nadaljnjega. Poveljnik Ridgway je te obtožbe takoj zavrnil kot neresnične ter dokazal, da ni nobeno zavezniško letalo preletelo nevtralnega področja. Vse skupaj so po njegovem mnenju vpriporčili komunisti sami, da so lahko našli razlog za prekinitev pogajanj. Tako so na Koreji še enkrat tam, kjer so bili. Med tem se razvnamajo boji vedno bolj na obeh straneh. Vsekakor so ta pogajanja v Kesongu res čudna, prav tako čudna kakor vsa pogajanja s komunisti do sedaj. Kljub temu obstoja upanje, da se bodo pogajanja zopet začela.

Edinstven primer

V Argentini bodo imeli nove volitve za predsednika republike. Dosedanji predsednik general Peron, ki je vpeljal osebno diktaturo, je edini kandidat za predsednika; kot kandidata za podpredsednika so pa postavili njegovo ženo Evo. — Kar je žena, to je mož, pravi sv. Ambrož. Zato bodo imeli Argentinci gotovo najboljšo vlado, ko se bosta predsednik in podpredsednik tako rada imela.

Amerika in Rusija

ZDA so prekinile trgovsko pogodbo z Rusijo. Moskva je vsled tega protestirala, a zaman. Sodijo, da bo ruska trgovina utrpela vsled tega občutno škodo, ker ne bodo mogli izvažati kožuhovalne in ne uvažati strateško važnih surovin kot do sedaj.

Tržaške volitve

Za prihodnje volitve na STO-ju so se nekatere skupine strank že povezale, druge pa še ne. Slovenci bodo nastopili v dveh skupinah: skupina demokratičnih Slovencev (demokratska zveza, krščansko socialna zveza in pa neodvisni), ki bo postavila svojo slovensko listo. Dalje OF za STO, ki bo v slovenskih občinah nastopila kot OF, v mešanih pa kot UAIS. Nositelj titove liste UAIS pri volitvah v tržaški obč. svet je Italijan Bartolo Petronio. Njemu sledi na listi sedanji svetnik ljudske fronte v Trstu dr. Jože Dekleva. Italijani so že v pogajanjih, kako naj se združijo. Kominformisti bodo nastopili zase, MIS skupaj z monarhisti prav tako z lastno listo. Ostale italske stranke pa še vedno iščejo pravo rešitev, ki bi bila zanje najugodnejša. Vse kaže,

Šestnajsta nedelja po binkošnih

Iz svetega evangelija po Luku
(Lk 14, 1-11)

Tisti čas, ko je šel Jezus v hišo nekega prvaka med farizeji v soboto na obed, so ga ti opazovali. In glej, neki vodeničen človek je bil pred njim. Jezus je spregovoril ter učiteljem postave in farizejem rekel: Ali je dovoljeno v soboto ozdravljati? — Ti pa so molčali. In prijel ga je, ozdravil in odpustil. Njim je pa rekel: Komu izmed vas bo padel osel ali vol v vodnjak in ga ne bo izvelkel takoj sobotni dan? — In niso mu mogli nato odgovoriti. Povedal je pa tudi povabljenim priliki, ko je videl, kako so si izbirali prve sedeže. Govoril jim je: Kadar te kdo povabi na svatbo, ne sedaj na prvo mesto, da, če bi bil morda povabljen kateri imenitnejši ko ti, ne pride ta, ki je tebe in njegova povabil, in ti ne poreče: 'Umakni se temu,' in bi se ti takrat začel s sramoto presedati na zadnje mesto. Temveč, kadar si povabljen, pojdi in sedi na zadnje mesto, da ti poreče, ko pride, kateri te je povabil: 'Prijetelj, pomakni se više.' Takrat ti bo čast vpriči vseh, ki so s teboj pri mizi. Kajti vsak, ki se povzbuje, bo ponižan in, kdor se ponižuje, bo povišan.

Evangeljska zgodba nam lepo odkriva, kako se je znal Jezus obvladati. Hinavsko opazovanje farizejev ga ni spravilo v nevoljo. Mirno jih pouči, da je v sili dovoljeno prelomiti počitek Gospodovega dne.

Kadar topovske krogle padejo v mehko zemljo, se navadno ne razpočijo in ne povzročijo posebne škode. Zato oblagajo s peskom in slamo med vojno dragocene spomenike, da bi jih obvarovali. Zelo podobno je v življenju. Če razburljivemu človeku odgovorjamo mirno in skromno, ga navadno razorožimo. Saj vemo, da je za prepir treba vedno vsaj dveh. Če prepirljivcu ne odgovorjamo, se bo nehal prepirati. Če pa takemu človeku na enak način odgovorjamo, nalagamo drva na ogenj — še bolj se razburi. Edino zdravilo je potrpljenje in molk. Tega bi se morale zavedati žene po

družinah, če imajo nerodne može. Seveda se vprašujejo, zakaj bi morale vedno samo one potpeti. Saj imajo prav, toda če hočejo imeti znošno življenje v hiši, ni druge pomoči.

Dobro bi bilo, da bi vsakdo napravil podoben sklep kakor sveti Frančišek Saleški. Sklenil je, da ne bo odgovarjal v jezi. Nekoč je pripeljal nek plemič pse in služabnike pred škofovo stanovanje. Služabniki naj bi škofa zmerjali, psi naj bi lajali. Nastalo je pravo pekleno vresčanje, toda nihče se ni prikazal na oknu. Plemič ni več vzdržal, planil je v škofovo sobo in pred njim nadaljeval z zmerjanjem. Ker je škof samo molčal, je mislil, da ga zaničuje in je še bolj zmerjal. Končno se je naveličal in odšel. — Škofa so potem vprašali, kako je mogel tako zmerjanje tako mirno poslušati. Rekel jim je: »Napravil sem pogodbo z jezikom: dokler je razburjeno srce, usta ne govore!«

Morda je prav ta sklep napravil svetega Frančiška tako silno krotkega. Krotkost je navidez nekaj poniževalnega, a v resnici skriva v sebi silno moč, ker zahteva od človeka veliko obvladaje samega sebe. Prav zato pa Jezus sam blagruje krotke: 'Blagor krotkim, ker ti bodo deželo posedli.' Prizadevajmo si torej za to lepo krepot.

NEDELJSKA MOLITEV

TVOJA MILOST, PROSIMO, GOSPOD, NAJ NAM VSELEJ PRIDE NAPROTI IN NAS SPREM-LJA: IN NAJ STORI, DA BOMO VEDNO ZA DOBRA DELA ZAV-ZETI.

Koledar za prihodnji teden

2. septembra. NEDELJA: 16. pobinkoštna; angelska; Stefan, kralj.
3. PONEDELJEK. Dorotea in tov. muč.
4. TOREK. Rozalija, devica.
5. SREDA. Lavrencij Justinjan, škof.
6. ČETRTEK. Zaharija, prerok.
7. PETEK. Regina; prvi petek.
8. SOBOTA. Rojstvo Marije Device nezapovedan praznik.

Romarski shod na Opčinah 9. septembra

Duhovniki openske dekanije razglamo vsakoletni romarski shod pri fatimski Materi božji. To bo v nedeljo 9. septembra, to je na prvo nedeljo po Marijinem rojstvu. Ta nedelja bodi vedno rezervirana za naš praznik, kakor smo sklenili ob prvem shodu. Vabimo prav vse naše zveste katoličane, zberite se vsi pred Marijinim kipom, ki smo ga pred dvema leti s tolikim veseljem sprejemali po naših župnijah. Naš vsakoletni skupni shod na Opčinah je velika skupna molitev k Materi božji za nebeško pomoč v sedanjem strahovitom spopadu med dobrim in slabim. Na romanje v daljne kraje ne moremo vsi, a Opčine so blizu in tudi samo polovico dneva zadostuje, zato, pravi zvesti naši katoliški Primorci, vsako leto v večjem številu na skupni shod k Mariji na Opčine!

Letošnja slovesnost se začne popoldne točno ob štirih. Velika procesija bo letos sestavljena po stanovih in ne več po župnijah. Tako bomo lažje skupno prepevali in molili. Sodelovala bo tudi velika mladinska salezijanska godba iz Trsta. Točen spored objavimo v drugi številki.

Vabimo tudi slovenske vernike iz mesta, z veseljem se pridružite našemu prazniku in kakor pri prejšnjih shodih tudi letos, naši meščani, v velikem številu slavite skupno z nami Device Marijo!

Vse za Marijo! Vse po Mariji!

Iz življenja Cerkve

Nepal odpira vrata misijonarjem

Prvi nepalski minister je ponudil jezuitom svojo poletno palačo v glavnem mestu Katmandu; palača naj bi služila kot sedež novi srednji šoli pod vodstvom jezuitov.

Ta ponudba je sledila povabilu nepalskega prosvetnega ministra očetom jezuitom, da bi ustanovili ti v Katmandu šolo po vzoru zavoda sv. Frančiška Ksaverija v Patni (Indiji).

Nepal je samostojna kraljevina med Indijo in Tibetom s površino 140.000 kv. km in s približno 6 milijonov prebivalcev, ki živijo skoro izključno od poljedelstva. Na severnovzhodni meji te himalajske države se dviga najvišja gora sveta, Mount Everest ali Čomolungma s 8.882 m višine.

Število sirsirskih katoličanov

Po najnovejšem uradnem štetju ima Sirija 3.092.703 prebivalcev od katerih je 112.597 katoličanov melhitskega, sirskega,

armenskega, maronitskega, latinskega in kaldejskega obreda. Ostali prebivalci so po ogromni večini mohamedanske vere. Glavno mesto Sirije je Damask, kjer je sv. Pavel nekoč telesno in duhovno izpregledal.

Babilonski patriarh — senator

Babilonski patriarh msgr. Jožef VIII. Ghanima je bil imenovan za člana iraškega senata. Patriarh ima 70 let; za patriarha je bil imenovan l. 1947.

Babilonski patriarh je poleg papeža najvišji poglavar kaldejskih katoličanov ter zaseda stolico, ki je ena najstarejših na Vzhodu. Njegova oblast se razteza čez dežele, ki so polne svetopisemskih spominov. Vseh kaldejskih katoličanov je v Iraku okoli 200.000.

Medameriški kongres kat. vzgoje

Začetkom avgusta so zaključili v Rio de Janeiro 4. medameriški kongres katoliške vzgoje. Kongres je trajal 11 dni ter se je bavil z vprašanji mladinske vzgoje. Zadnji dan kongresa so poslušali zborovalci z globoko ginjenostjo pozdravni govor sv. očeta, ki jim ga je poslal po radiu. Nato je povzel besedo riodejancirski nadškof kard. Barros Camara, ki je kot papežev legat predsedoval kongresu. Zaključni govor je držal predsednik brazilske republike Getulij Vargas.

Zlata sv. maša č. g. Draščeka v Kobjeglavu

Dne 5. 8. t. l. je daroval Bogu svojo zlato sv. mašo prečastiti g. župnik Drašček Ivan.

Slavnost sv. maše se je vršila ob 10 uri. Slovesni daritvi sv. maše je prisostvovalo 8 gg. duhovnikov, med njimi sta bila tudi preč. g. dekan s Komna in zlatomašnik preč. g. Oblak iz Gorjanskega.

Ljudstva je bilo ogromna množica. Prišli so od blizu in daleč. Cerkev so domači fantje in dekleta lepo okrasili z vencami in cveticami. Poleg treh slavolokov, med katerimi je bil najlepší srednji, je bila okrašena tudi pot, od cerkve do župnišča. Na srednjem slavoloku sta bila dva angela, ki sta trosila cvetlice in obsipala z njim zlatomašnika.

Pri zadnjem slavoloku, ga je v imenu mladine pozdravila učenka osnovne šole Marica Grmek s sledečo pesmico:

»Že pol stoletja duše hraniš z besedo, božjo milostjo, ovčice pred volkovi braniš jih vodiš v blaženo nebo!«

Že pol stoletja kruh in vino daruješ Bogu in spravni dar, vso našo radost bolečino: prinašaš vdano na oltar!

Otroci šopek smo nabrali za zlatomašni jubilej. Glej zvesti bomo ti ostali in Ti nas ljubi kot dostlej!

Se Kobjeglavci veselimo in voščimo Ti vseh dobrot, hvaležno danes Ti želimo: ohrani dolgo Te Gospod!

Po popoldanski službi božji je zlatomašnik povabil na južino vse može in mladeniče, ki so količkaj pomagali, da se je slavnost tako lepo iztekla.

Želimo, da si Kobjeglavci ohranijo to redko slavnost v trajnem spominu. Zlatomašnika pa naj Bog ohrani še mnogo let.

Ob začetku meseca v Gorici

V soboto 1. sept. ob 6h sv. maša s premišljevanjem rožnega venca v stolnici.

V nedeljo 2. sept. ob 8h sv. maša s skupnim sv. obhajilom za može in fante pri sv. Ivanu.

V sredo 5. sept. ob 8h zvečer pobožnost za žene pri sv. Antonu.

V petek 7. sept. zjutraj ob 6h sv. maša pred izpostavljenim Najsvetejšim v stolnici. — Zvečer ob 8h ura čiščenja istotam.

SLOVENSKI STARŠI!

Vaš otrok spada v:

Slovenski otroški vrtec

Slovensko osnovno šolo

Slovensko strokovno šolo

Slovensko srednjo šolo

Indijski jeziki

Velika zapreka za misijone so nedvomno številni jeziki, ki jih govorijo razni narodi. Vzemimo n. pr. Indijo! Kdo bi si mislil, da govorijo v Indiji čez 200 jezikov! Res da je površina Indije skoro polovico Evrope in da šteje dandanes skoro 400 milijonov prebivalcev, a tudi 200 jezikov ni malo.

Jeziki Indije se delijo v štiri velike skupine: v arijsko, dravidsko, tibersko-kitjsko in v južno skupino. Od teh skupin sta prvi dve najmočnejši, saj govori arijske jezike tri četrtine prebivalstva, dravidske jezike pa slaba četrtina.

Arijski jeziki izvirajo iz sanskrita, starodavnega jezika arijskih plemen, ki so živela 3000 let pred Kristusom. Znano je, da so se razvili iz tega jezika vsi indoevropski jeziki, kot n. pr. grški, romanski, slovanski, germanski, irski, bretonski, albanski in drugi jeziki. Sanskrit je sedaj mrtev jezik, kot so latinščina, starogrščina in staroslovensčina in še razni drugi izumrli jeziki.

Glavni arijski jeziki Indije so hindi, bengalsčina, bihari, marathi, pandžabi, radžastani, gudžarati, orija, landa, sindi, hindustani, urdu. Največ prebivalcev govori jezik hindi, ki je razširjen predvsem v severnem delu srednje Indije. Bengalsčina je razširjena v Bengaliji. V tem jeziku je pisal znani bengalski pesnik in Nobelov nagradenec Rabindranat Tagore in v tem jeziku so oznanjali in ga najbrže še oznanjajo naši slovenski misijonarji v Bengaliji odnotnim prebivalcem Kristusov nauk. Jezik urdu, ki ga govorijo mohamedanci v Indiji je mešanica iz hindija, arabščine in perzijskega jezika. Indijski mohamedanci so prišli namreč iz Perzije, toda kmalu so se pomešali s hindijci ter ustvarili jezik urdu.

Druga velika skupina indijskih jezikov je dravidska skupina. K tej skupini spadajo jeziki: telegu, tamil, kanariz, mala-jalam in drugi. Ti jeziki prevladujejo v južnem delu Indije in nimajo z arijskimi jeziki nobene skupnosti. Na otoku Cejlonu prevladuje singaleški jezik. Vsi ti jeziki imajo svoje lastne pisave. Taka pisanost vlada v Indiji v jezikovnem oziru; v političnem oziru je razdeljena Indija v dve samostojni državi: v Hindustan in Pakistan. Otok Cejlon, ki spada zemljepisno k Indiji, je samostojna republika.

Glasba in vera

Umetnost in lepota vodita k Bogu. Ta resnica se kaže posebno v Hirošimi na Japonskem, kjer je glasba velika pomočnica katoliškim misijonarjem pri njihovem delu. Že pred zadnjo vojno so opazili misijonarji, da je bila med obiskovalci glasbenih tečajev tretjina katehumenov, to je takih, ki so se pripravljali na sv. krst, medtem ko je bilo med študenti jezikov

Delavski sindikati in njih moč

Strokovne organizacije delavcev ali s tujko »sindikate« so se rodile skupno z industrijo — seveda ob hudem začetnem nasprotovanju industrijalcev —. Skupno z njo so tudi rastle in se krepile. Sindikati v obrtnem, kmečkem in trgovskem stanu javnih delavcev in svobodnih poklicev so nastajali za industrijskimi, sledili taktiko in razvoj industrijskih, toda po moči jih še niso dosegli. Sindikati industrijskih delavcev so se namreč od svojih početkov — ko so bili njih člani neusmiljeno preganjani od kapitalistov, obstoj sindikatov samih pa od državnih oblasti čisto smatran nezakonitim — do danes razvili že do take stopnje, da nekateri smatrajo, da je prišel čas, v katerem bo treba podjetnike zaščititi pred nasilnostjo delavskih sindikatov. — Prav črnogledi so pa mnenja, da je moč sindikatov zrastle že tako daleč, da bo treba delavce same zaščititi pred terorjem njih lastnih sindikatov. To bi se po domače reklo, da so sindikati postali tudi socialno zlo. Ali odgovarja ta trditev resnici? Poglejmo!

PRAKTIČEN PRIMER MOČI SINDIKATA.

V letu 1950 smo brali o veliki rudarski stavki v USA, ki je pokazala brez dvoma ogromno moč rudarskega sindikata. Država na upravna oblast, sodnija in končno pod pritiskom teh dveh celo predsednik rudarskega sindikata John Lewis so ukazali rudarjem končati stavko in iti na delo. Odgovor rudarjev pa je bil: »Brez novokolektivne pogodbe ne!« Rudarji so vztrajali v stavki. Moč njihovega sindikata je pač tako velika, da v času stavke sindikat lahko vzdržuje rudarje in njih družine. — Združene države so se nahajale že ob koncu svojih zalog premoga. Narodno gospodarstvo USA je zaradi tega utrpelo ogromno škodo. — Rudarji pa so se v ponedeljek 6. marca vrnili mirno na delo šele, ko je prejšnjega dne John Lewis kot predstavnik in zastopnik 370.000 rudarjev z lastniki rudnikov podpisal za rudarje ugodno kolektivno pogodbo.

le tri odstotke katehumenov. Zato so sklenili jezuiti že takrat ustanoviti glasbeno akademijo, ki ima dandanes že tri leta uspešnega dela za seboj. Orkester te akademije je nastopil že večkrat v javnosti. Nedavno tega je izvajal po radiu izbran program, ki ga je poslušalo 44 milijonov Japoncev.

ALI JE BIL SINDIKAT RES »PREMOČEN?«

Rudarski sindikat v USA je nedvomno eden najmočnejših na svetu. Kakor ostali svobodni delavski sindikati, je sindikat rudarjev v USA svobodna organizacija delavcev v zaščito njih koristi. Sindikat ima svoja pravila, ki predvidevajo, da je njegov odbor svobodno izvoljen od občnega zbora. Svoboda in demokracija sta v USA na vsiku. Ni tedaj dvoma, da je bil tedaj odbor, ki je vodil stavko, demokratsko izvoljen in tedaj o nasilstvu sindikata nad delavstvom ne more biti govora. Sindikat je vse članstvo, ne samo odbor, in članstvo je potom odbora reklo svoj: »Ne!«, ko je predsednik Lewis dal ukaz »v imenu odbora« za obnovitev dela. To je nov dokaz, da o nasilstvu odbora nad članstvom ne more biti govora. Morebitno »nasilstvo« bi obstajalo edinole do malega odstotka neorganiziranih delavcev, ki bi morda bili voljni delati brez pogodbe, ker oni niso imeli podpore za preživljanje od sindikata. A to je njih krivda, ne pa krivda organizacije.

ALI SO STAVKO UPRIZORILI KOMUNISTI

Popolnoma zgrešena je tudi ta domneva. Saj je rudarski sindikat v USA — eden prvih — odločno pomedel komuniste z vseh odločilnih mest. Značaj stavke je bil čisto strokoven. Šlo je za pravico, ki je rudarjem od konca druge svetovne vojne nihče ni krtil: *Imeti kolektivno pogodbo!* To zakonito pravico je rudarjem končno priznalo tudi sodišče, ki je rudarski sindikat oprostilo vsake krivde. Sodišča v USA pa so dokazano nepristranska!

ALI JE BIL SINDIKAT PREOBJESTEN?

Na videz najmočnejši razlog za to stavko naj bi bila po mnenju nekaterih časopisov »preobjestnost« rudarskega sindikata. Res, narodnemu gospodarstvu USA je ta stavka povzročila za nekaj milijard dolarjev škodo. Toda, kot rečeno: stavke niso bili krivi rudarji (saj jih je sodišče te krivde oprostilo), temveč trust (zveza) rudniških lastnikov, ki nove kolektivne pogodbe ni hotel podpisati, v nadi, da bo država prisilila rudarje na delo pod prejšnjimi delovnimi pogoji in s tem pripomogla lastnikom rudnikov, da obdržijo sedanje dobičke. — Pa končno niti lastniki rudnikov ne nosijo največje moralne krivde. Večjo od njih nosi kapitalistični družabni red, ki vlada v gospodarstvu USA.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Kam pojdeš v nedeljo dne 9. septembra?

V Števerjan na tabor slovenske pesmi

Nekoliko odgovora „Delu“

Dva tisoč prič proti „Delu“

Vsi cenjeni bralci našega lista, čujte veliko novice! Tržaški romarji so prepevali na Barbani »giovinezze«! A to ni vse. Vso reč so spremenili v reakcionarno manifestacijo. Da, žli so tako daleč, da so romarski parnik, na katerem se je vozil tržaški škof z nekaj ženskami in s podeželskimi duhovniki, krog in krog obvenčali v italijansko zastavo. Tako so ti »pastirje prevarali svoje ljudstvo!

Prav vsi naši tržaški bralci in po večini tudi goriški predobro veste, da se je ta laž skuhala le v brezbožni glavi. Kominformistični tednik »Delo« z dne 18. avgusta prinaša to laž o našem romanju pod naslovom: Romanje na Barbano si bodo zapomnili.

Vsekakor moramo priznati, da bi bila ta izredna novica za ta napeti predvolilni čas rdečim bolnikom dobrodošla. Vse bi šlo, samo če bi bila resnična. Tako pa ima laž kratke noge. In ta pregovor velja tudi v času komunizma. 2000 živih prič imamo proti »Delu«! Dva tisoč Tržačanov ve, da »Delo« — laže! Od Škofij do Sv. Križa, od Prebenega do Repentabra, od Škednja do Barkovelj je v vsaki župniji na desetine in stotine prič, da »Delo« debelo laže! Malokdaj imamo za časopisno komunistično laž tako množico prič, kakor prav z Barbano!

Uredništvu lažnjivega »Delo« se zahvalimo za to dragoceno uslugo. Po laži namreč resnica najprej zablesti v pravi sončni luči. Dali ste nam priliko, da to nesporno resnico povemo. Glasi se tako: Slovenski primorski duhovnik je vedno zvest svojemu narodu. V žalostnem času »giovinezze«, ki ste jo današnji pravi komunisti tedaj v črnih srcah najbolj navdušeno in vztrajno prepevali, je stal slovenski primorski duhovnik na braniku pravice svojega naroda! Za to imamo za pričo vso Tržaško in vso Goriško!

Priznati pa moramo, da je v vsem zlaganem članku le ena resnica. Popolnoma resničen je naslov članka: »Romanje na Barbano si bodo zapomnili. To je res. To romanje si bodo zapomnili. Zakaj bilo je največje in najlepše romanje v vsej naši zgodovini!

„Delo“ štev. 140, 141

Poletna vročina na Tržaškem počasi plega, toda vročina v glavah občutno raste. Zdravniško rečeno: bati se je najhujšega. Kakor vse kaže, bo volilna borba vse drugačna kakor pred dvema leti. Sedaj je položaj zelo drugačen in potem štiri leta niso dve leti!

Med slovenskimi časopisi, — če se »Delo« sploh še more imenovati slovenski časopis! — je zagnal pravi alarm kominformistični tednik »Delo«. Pred seboj imamo dve zadnji številki tega pisanja. Čeprav se pametni Primorci že dolgo več ne ozirajo na »Delo«, bo vendar koristno, da v tem

volilnem času do časa potegnemo krinko z »Delo«, ki — laže! Dobili smo ga na laži v dopisu o Barbani in v drugo in tretje rado gre...

Kakor zgleda iz zadnjih dveh števil »Delo«, imamo na Tržaškem kar dve občini, ki najbrž spadata pod Sovjetsko zvezo. To sta Zgonik in Dolina, kjer pašujeta župana, oba vdana sinova očeta narodov. Bereč n. pr. delo občinske uprave v zgoniški ali v dolinski občini. To je nekaj neverjetnega, res velikega! V vseh drugih občinah gre vse po zlu, v Zgoniku, v Dolini in seveda v Miljah (!) pa tak pravi pravcati paradiz! In načrti za bodočnost? Malo da se ti ne zvrsti v glavi, kaj vse bo storil g. župan v Dolini, ali v Zgoniku, če bo prvi občan še kar štiri leta! Le kdo daje tem gospodom milijone? Zavezniki v Trstu gotovo ne, saj jih »Delo« v svojih dopisih stalno podi čez morje in oba župana ne opustita nobene prilike, da ne bi zaveznikom priporočala mirnega odhoda. Torej, kdo daje denar? Ni važno, kdo daje, mi delamo, mi znamo dobiti fonde, mi in samo mi znamo skrbeti za blagor ljudstva! Tako govorita in pišeta gg. župana in ljudstvo strmi... Kaj mislite, take fotografije v »Delu«, saj to človeka do kosti prepriča! Cele vrste šol, vodovodi, nova občinska poslopja, elektrika, pralnice in 17 vodovodnih pip in še in še! To ni fantazija, ampak stvarnost! Res, taki možje zaslužijo, da jim na dan štetja volilnih glasov v enem dnevu postavimo spomenik, če bi že slučajno volilci pozabili na očete domovine! Premnogi sicer dobro vedo, da so načrti in dovoljenja in fonde za vse te velike stvari napravili predhodniki sedanjih rdečih županov, a gg. župana se na to poživžgata, češ, ljudstvo je zabito in vidi samo to, kdo je odprl novo šolo v Domiju in kdo je postavil novo občinsko hišo v Zgoniku. Zadnji pastir v vsaki vasi predobro ve, da vse to plačujejo za-

vezniki, toda gg. župana imata svoje občane za ruske nepismene mušike! Sele v oktobru bosta imela mirno priliko, da dohitita pastirje...

Med fotografijami v »Delu« nas preseneča posebno ena, ki ima kar lepo viden napis: Aquedotto di San Dorlago. Lepa zmešnjava. Denar dajejo za vsa ta dela zavezniki, napisi so italijanski, župan je boljševik, a zemlja čigava je? Slovenska je, naša je in prav tu je začetek konca za internacionalca! »Prost mora biti, prost moj rod, na svoji zemlji svoj gospod!« Tako misli slovenski pesnik, tako misli in dela slovenski svobodni človek!

V teh bojevitih številkah »Delo« je tudi celi proces proti idejnemu nasprotnikom. To jih citirajo naprej kakor na sodišču. Osem vprašanj, ki jih stavi »Delo« je tako revnih, bedastih, kot bi urejevala delo imenovana moža iz Zgonika in Doline. Da je na več mestih vpleten v polemiko Vatikan, škof, duhovnik, brez tega si »Delo« že dolgo več ne mislimo. O dolinskem g. župniku n. pr. pišejo že kar na prvi strani; podtikajo mu sođelovanje pri nekih volilnih razgovorih, pri katerih pa ima toliko besede kakor pri onih v Kaosongu na Koreji!

Med vaškimi dopisi nas zanima dopis iz Boršta. Dopisnik se zopet spotakne ob naše romanje na Barbano. V tem dopisu je govor o pletenju raznih travok iz rafije. Ker so delavke resnično slabo plačane, zato so po nezmotnem mnenju »borštanskega« dopisnika tega krivi zopet samo duhovniki. Tako je na svetu: kar je na Tržaškem narobe, tega so krivi le duhovniki, kar pa je prav, zato imajo zaslugi le komunisti! Resnično, če bi nam kakor v Pragi in Budimpešti in Sofiji itd. solilo pamet samo »Delo« in sorodniki, tedaj bi mi preslepljeni kar sami zaprosili za prisilno delo v taboriščih! Tako pa je svoboda za vse in ne samo za »Delo« in zato rečemo komunistom tako: Le lažite po svoji naravi naprej, toda končna zmaga gre samo resnici, laži pa končni poraz!

Kdo so delničarji, kdo so delavci, je li spor med kapitalom in delavno silo v ti tvornici, so li stavke? Kup vprašanj? Kakšna je notranja ureditev te tvornice, kakšni so stroji, katere surovine se predelujejo v lesnino, v beljakovine, ogljikove vodane, v sladkor, itd.?

Prirodna tvornica nikdar ne stavka, ker ne zavis od človekove volje. Vsaka rastlina, od neznatne bilke do največjega drevesa pa je del te tvornice ali en stroj v celotnem ustroju.

In surovine? V glavnem so 3, ki jih ima v izobilju tudi najrevnejši: voda, zrak, sončna toplota. Iz teh treh surovin ali prvih priroda zgradi vse ono, kar je potrebno za naše življenje.

Torej niso tajnosti surovine, s katerimi razpolaga priroda, tajnost pa je, kako ona iz teh prvih ali surovin zgradi toliko različnih pridelkov.

In to tajnost hoče človek odkriti, da bo potem sam posnemal prirodo in iz istih surovin, katerih je na pretek, izdeloval enake pridelke.

ZNANSTVO ODKRIVA

L. 1939 so odkrili bistvene spremembe na prvini uranu. Po 6 letih sta razpočili nad Japonsko dve atomski bombi, uničili dve mesti in s tem zaključili drugo svetovno vojno. Atomske bombe pa ne bi bilo, če ne bi na podlagi opazovanj na uranu prišli do zaključka, da se da razkrojiti tudi atom, katerega so do tedaj smatrali za najmanjši del prirode.

Tako je tudi znanstvo ugotovilo, da rastlina razkroji molekule — spojine dveh ali več atomov — vode in zraku v posamezne atome in jih potem zopet združuje v druge molekule ter tako stori beljakovine, škrob itd. Znanstvo je tudi ugotovilo, da se to izvrši potom tako imenovane klorofilne fotosinteze. Kaj pa je to?

Klorofilu pravimo slovenski listno zelenilo, ki se nahaja in deluje v rastlinskih celicah. Kemično je klorofil zelo komplicirana — še ne dobro preučena snov. — Sinteza je izraz iz kemije in pomeni sestavljanje nekakega predmeta iz prvih, to je sestavnih delov. — Ker pa igra pri delovanju rastlin zelo veliko vlogo svetloba — grški »fotos« —, razumemo pod klorofilsko fotosintezo sestavljanje novih snovi v rastlinskih zelenih celicah ob pričujočnosti svetlobe oziroma sončnih žarkov.

Torej znanstvo hoče odkriti postopek klorofilne fotosinteze.

ALI SE BO POSREČILO IN KAJ BI BILA POSLEDICA?

Človeški duh prodira vedno globlje v prirodo. Odkril in sestavil je že marsikaj, o čemur prejšnji rodovi še sanjali niso. Pred 200 leti si niso mogli misliti voza, ki se bi premikal, ne da bi ga vlekla človek ali žival. Električne sile še danes prav ne razumemo, a jo rabimo. O atomski energiji, penicilinu in mnogih odkritjih zadnjega desetletja ni pred dvema desetletji nihče sanjal.

S klorofilsko fotosintezo pa se danes pečačo prenmogo znanstveniki in prej ali slej jo bo človeštvo tudi uporabljalo v vsakdanjem življenju.

Posledice tega odkritja pa bodo ogromne, saj se hrana in drugi rastlinski pridelki ne bodo pripravljali samo na suhi

zemlji, temveč bodo na razpolago v to svrhu tudi morja, ki pokrivajo več kot 2/3 zemeljske površine. In morja so iz vode, nad njimi je zrak, vse pa obseva božje sonce s svojimi žarki. Torej so tu vse 3 surovine, ki jih priroda predeluje v našo prehrano in druge človeku koristne snovi.

EVROPSKA KMETIJSKA ZVEZA

bo imela svoj kongres v dneih od 23. do 30. sept. v Benetkah. Ta zveza je za danes še posvetovalni organ »Sveta Zapadne Evrope«, a se bo najbrže spremenila v vodilnega in obveznega za vse države, ki so članice. Vsaj ta točka je kot prva postavljena na dnevni red kongresa. — Druga točka je: Varstvo imenoslovja kmetijskih pridelkov in mednarodni trgovini. — razpravljali bodo tudi o motorizaciji malih kmetijskih obratov.

KMETIJSKO ZADRUŽNISTVO V ZDA

Vsak ameriški mali in srednji kmetovalec je član zadruga, ki prodaja njegove pridelke in nakupuje zanj glavne potrebščine. Poglejmo par slučajev.

L. 1901 je ustanovilo 16 kalifornijskih sadjarjev zadrugo »California Fruit Exchange« (za prodajo sadja), ki je imela prvo leto 208.158 dolarjev prodaje. Letos je imela ob petdesetletnici svoj slavnostni občni zbor, kateremu je bil predložen letni obračun za lansko leto. Zadruga šteje danes 1500 članov, letni obračun pa izkazuje nad 3 milijone dolarjev čistega dobička. Če spremenimo to svoto v lire, je znašal čisti dobiček nad 2 milijardi ali na vsakega člana okoli 1.300.000 lir.

»Farms« Union Central Exchange« v S. Paolo (Minnesota) je izkazala za lansko leto nad 4 milijone dolarjev dobička, »Indiana Farm Bureau Cooperative Association« (zveza kmetijskih zadrug) pa skoraj 2 in pol milij. dolarjev.

In naše kmetijsko združništvo? Vsak zase, kakor prase!

REPENTABOR

zopet vabi

Kdor ve, kako lepi so zgodnjejesenski sprehodi po Krasu, kako sladak je počitek ob kapljici terana, tega ni treba vabiti v Tržaško okolico. Toda Repentabor zopet vabi...

Vabi najprej vse, ki se nam pretaka kraška kri po žilah...

Vabi vse tržaške, goriške in koroške prijatelje našega Krasa...

Vabi vse zavedne Slovence, ki ljubijo našo besedo in pesem na Krasu...

da tudi letos prihitijo v naročje repentaborske trdnjave na

TRADICIONALNI TABOR

SOVENSKE PROSVETE

Priprave za tabor so v teku. Sodelovanje so že obljubili pevski zbor »Škrjanček« in Veseli narodni godci. Program pripravljata režiserja prof. V. Čekuta in rad. ref. D. Petkovšek. Na spredku bo med drugim tudi prava kraška »ohcet« po ta-starema.

Dekleta, žene, pripravite svoje narodne noše in prdite v njih na naš tabor. Po priveditvi bo družabna zabava.

PRIPRAVLJALNI ODBOR

GOSPODARSTVO

Nikdar ne bo pomanjkanja na svetu, če se znanstvu posreči odkriti največjo tajnost prirode

Katera je tajnost?

RASTLINSTVO KRIJE NAŠE POTREBE

Ljudje se hranimo s proizvodi rastlinskega in živalskega izvora. Kruh, krompir, olje, sadje, površina, itd. so rastlinskega izvora. Meso, jajca, mleko, maslo, itd. dobimo večinoma od domačih živali, ki se zopet hranijo skoraj izključno s krmo rastlinskega izvora. Če zasledujemo prehrano ljudi in živali prav do prvih virov, ugotovimo, da izvira vsa prehrana iz rastlin.

A ne samo prehrana. Naša obleka je iz bombaža, lana, konoplje in drugih vlaken rastlinskega izvora. Usnje, volna in svila so sicer živalskega izvora, a od živali, ki se hranijo z rastlinsko krmo. — Pa še ni

konec. Človek potrebuje kurivo in gonilno silo. Drva so pač od rastlin, enako pa tudi premog in po zadnjih ugotovitvah tudi petrolej oziroma bencin. Razen električne sile je rastlinkega izvora vse, kar nam služi za prehrano, obleko in obutev, za ogrevanje in kuhanje. — Sicer se je kemiji posrečilo nadomestiti železomarskatere predmet rastlinskega izvora, a vsi dosedanja nadomestki iz mrtve tvornine so le trohica tega, kar nam nudi priroda s svojim rastlinstvom.

TAJNOST PRIRODE

Priroda je velikanska tvornica, ki ne prestando producira: proizvaja velikanske množine hrane, kuriva, raznih vlaken, itd. Žito raste in rodi zrnje za kruh, krompir se debeli v zemlji, sadje spreminja kislubo v sladkor, itd. Čudežno opravilo.

Kdo je lastnik te velikanske tvornice?

pomudil pri dogodkih, ki so se odigrali med pastirovanjem kurata Šimna Rutarja, to je pri grozovitih turških napadih od 1. 1469 do 1. 1477, ko so neverniki upeli in uničili mnogo vasi in cerkva v goriški deželi, ko so sledile slabe letine leto za letom in so kobilice uničevale polja, travnike in senožiči.

Ko se je gospod kurat Šimen čutil slabega in je zaslužil smrt, je v kroniki zapisal: poslovilne besede od svojih vernikov:

»Usadil sem vam vero, ne izgubite je!
Pridigal sem vam o božjih in cerkvenih zapovedih, ne grešite proti njim!
Vežal sem vaše zakone, ne žalite drug drugega!
Ljubil sem vaše otroke, ne zanemarjajte jih!
Blagoslavljaval sem vaše rajne v grobeh, ne pozabite jih!
Pokazal sem vam pot v nebesa, ne zapustite ga!
«

razgledne gore. — A vendar je prav in potrebno, da zve za prikazanje naš dušni pastir.

Zato pojdiva h gospodu Tomažu in očetu Gelaziju! Povedala jima boš vse natančno. Oba sta pobožna in razodna moža. Gotovo bosta pametno svetovala, kaj je treba storiti. Upam, da nama ne bosta zamerila, če ju nocoj nadlegujeva. Saj je šele čista ura in nista niti pri večerji niti v cerkvi.

»Kar pojdiva! To bo prav in primerno.« se je Urška takoj uklonila. Odšli sta v župnišče in v kuhinji pri kuratovi sestri Mariji zvedeli, da je gospod Tomaž na vrtu pred čebelnjakom, oče Gelazij pa v kuracijski pisarni, kjer prebira župno kroniko. Izrazili sta željo, da bi radi govorili v zelo važni zadevi z obema gospodoma. Marija ju je nastopila v pisarno in poklicala tjakaj tudi svojega brata.

Gospod Tomaž se je bil že pripravil na pridigo iz evangelija o izgubljeni ovci, ki jo dobri pastir najde.

Oče Gelazij pa je prebiral stare listne, zlasti kuracijsko kroniko. Najdalje se je

Oče Gelazij se je že dopoldne pripravil na jutrišnjo pridigo pri deveti maši o zakramentu sv. pokore in za govor za tretji red popoldne ob treh o sv. Antonu Padovanskem.

Mati in Urška sta čakali pred vrati kuracijske pisarne. Ko je došel gospod Tomaž, sta ga spoštljivo pozdravili: »Hvaljen Jezus!« Po njegovem odzdravu so vsi trije stopili v sobo k očetu Gelaziju. Sedli so k mizi. Gospod Tomaž je motril hčer in mater, ki sta malo zardeli in čakali. Gospod kurat je vprašal, kaj ju je napotilo v župnišče.

Mati Tinica se je ozrla na veliko podobo Marijinega oznanjenja, ki je visela na steni nasproti vratom, in v mislih zaprosila božje pomoči, da izvrši stavljen nalog. Nato pa je spregovorila počasi a pogumno: »Nenavaden dogodek, ki se je danes dopoldne zgodil moji hčerki na Skalnici, naju je napotil, da obiščeva vas, velečastiti gospod kurat, in vas, velečastiti oče Gelazij.«

»Kaj se je dogodilo na Skalnici? Ali se je ponesrečilo kako govedo? Ali je kako

ovco pičila strupena kača, da je poginila in bo treba lastnika prositi, naj ne zahteva odškodnine?« je vprašal gospod Tomaž.

»Ne, nič takega se ni pripetilo, gospod kurat. Povsem nekaj drugega. Urška je imela prikazanje.« je počasi in slovesno izustila mati Tinica.

»Kaj? Prikazanje! Kakšno prikazanje?« je vprašal gospod Tomaž in zrl sedaj Urško, sedaj mater.

Oče Gelazij je zabobnal s prsti po mizi in zvedavo pogledal izza srčičih obrvi obe ženski.

»Urška, povej gospodoma, kaj si videla, kaj si slišala in kakšno naročila si dobila!« je mati velela hčerki.

Urška je preprosto in ponižno povedala vso zgodbo: »Danes dopoldne sem pasla čredo proti vrhu Skalnice. Ko se je ta mirno pasla in je pes Čuvaj skrbel za red pri njej, sem klečala, molila, pela in razmišljala o Bogu, Jezusu in Mariji. Tedaj mi je vstala v srcu iskrena želja, da bi stala na Skalnici Mariji posvečena cerkev kakor svoje dni, dokler je niso razdejali in požgali Turki. Izpred mojih oči je zgi-

Spisal dr. IVAN ČESNIK

Svetogorska pesem

P o v e s t

Sedli sta k mizi.
»Mama, na Skalnici se mi je prikazala Mati Marija.«
»Kaj praviš, otrok? — Ti si bržčas kaj zaspala in sanjala!«

»Nisem zaspala in nisem sanjala. Resnico vam pravim.«

In opisala ji je do podrobnosti dogodek na vrhu Skalnice.

»Mama poznate me in veste, da govorim vedno resnico. V tako važni in sveti stvari pa moram zlasti govoriti le resnico. Mama, svetujte mi, kako naj izvršim Marijino naročilo!«

»Menim, da moraš storiti, kar ti je naročila Marija. Pripovedovati o prikazni in ljudem naročati, da sezidajo Mariji na Skalnici svetišče. Saj je stala gori že Deviči Mariji posvečena cerkva. Kakor je videti, si jo Marija zopet želi na vrhu lepe,

Z G O R I Š K E G A

Koroška mladina v Gorici

V soboto 1. septembra obišče Gorico mladina iz Št. Lenarta na Koroškem. Ob tej priliki bodo imeli v Marijinem domu na Placuti pestro akademijo, da pokažejo Goričanom, kako tudi koroška mladina goji slovensko pesem in slovensko besedo. V soboto 1. sept. zvečer ob 8. uri bo aka-

demija za odrasle; v nedeljo 2. sept. ob 10. uri in pol pa za šolske otroke.

Goričani, ne zamudite te lepe prilike in počastite koroško mladino s svojim obiskom!

V nedeljo ob 4h popoldne bodo Korošci nastopili na tržaškem radiu.

Nova maša v Št. Petru pri Gorici

Po dolgem pričakovanju so imeli preteklo nedeljo v Št. Petru pri Gorici novo mašo, ki jo je daroval č. g. Ivan Pavlin. Novomašno slavlje je prav lepo uspelo, čeprav na novo mašo skoro niso več upali zaradi znanih dogodkov z letošnjimi novomašniki v Ljubljani. Novomašniku je govoril č. g. Filipič, bivši dekan grgarski in sedanji župnik batujski.

Praščija rdečica

V prvi polovici tega meseca se je ponovno pojavila svinjska rdečica v Krminu in Sovodnjah. Podvzeti so bili primerni ukrepi, da se ne bi bolezen razširila in tako močno oškodovala naše kmetovalce.

Prosta cona!

Posvetovalni odbor proste cone je imel pretekli teden svojo sejo, na kateri je proučeval prošnje nekaterih tvrdk za dodelitev blaga, ki je v smislu določb »Zone franchise«, prosto carine. Prošnje so bile ugodno rešene.

Ljudsko štetje v Italiji

Prve dni novembra se bo vršilo po celi Italiji ljudsko štetje, katero bo pa povsem drugačno od prejšnjih. Poleg običaj-

nega ljudskega štetja se bo vršil tudi popis stanovanjskih prostorov, gospodarskih podjetij, obsega zasebne lastnine na zemljiščih, stavbah itd. Vsekakor bomo iz tega štetja dobili precej jasno sliko o demografskem in gospodarskem stanju v Italiji.

Romanje

Apostolstvo molitve priredi za v nedeljo 9. sept. romanje v Monteberico - Padovo in Benetke. Odhod s koriero s Travnika ob 4.30 zjutraj točno. Vrnitev ob 10h zvečer. Prijaviti se je treba v zakristiji cerkve sv. Ivana od 7h do 9h zjutraj. Vožnja stane 1100 lir.

Šeststo kg paradižnikov za en kg sladkorja

V bližnjem Št. Petru v Jugoslaviji prodajajo kmetje paradižnike po 1 din. za kg. V trgovini pa dobijo sladkor po 600 din za kg. Torej 6 q paradižnikov za kg sladkorja.

Jajca v Jugoslaviji

Popisovanje kuretine je napravilo jugoslovanski državi ogromne stroške. Na podlagi stroškov tega popisa je državna kontrolna komisija ugotovila, da stane vsako oddano jajce državo 1060 din, ker je bilo ugotovljeno, da bo tako malenkosten dotok jajc v državne magacine.

S T R Ž A Š K E G A

Sveti oče trž. romarjem

Tržaški Slovenci so s svojega nepozabno lepega romanja na Barbano poslali vdanostni telegram sv. očetu papežu Piju XII. Sedaj so prejeli iz Rima odgovor. Z veseljem objavljamo oba dokaza sinovske in očetovske ljubezni.

Pozdrav romarjev sv. očetu: Vaša svetost! Danes 12. avgusta je zbranih na Barbani 1880 slovenskih vernikov s Tržaškega. Skupno s škofom in duhovniki se zahvaljujemo Materi božji za veliko pomoč v teh letih. Vsi romarji se v hvaležni poniznosti klanjamo Vaši svetosti, proseč apostolskega blagoslova zase, za vse naše drage, za vso našo domovino.

Odgovor svete stolice: Sveti oče pozdravlja z velikim veseljem vse romarje, ki so se zbrali v Marijinem svetišču na Barbani. Želi iz srca prav vsem božjega in Marijinega blagoslova v resnično krščanski bodočnosti in prav rad podeluje apostolski blagoslov vsem udeležencem in vsem njihovim dragim. - Montini - substituit.

Kakor ob drugih velikih prilikah v bližnji preteklosti tako smo tudi z največjega tržaškega romanja poslali vdanostni pozdrav poglavarju sv. Cerkve in prejeli lep odgovor. Tudi iz teh dokumentov bodo pisali znanamci zgodovino teh težkih let. Nam, ki hočemo ostati sv. Cerkvi zvesti

do groba, pa je ta zveza z vodstvom sv. Cerkve velika notranja pomoč v silnem boju med dobrim in slabim.

Romarski shod na Opčinah

V nedeljo 9. septembra bo na Opčinah velik vsakoletni romarski shod za vse podeželske župnije in za naše vernike iz mesta. Na slovesni način želimo skupno praznovati drugo obletnico nepozabnega Marijinega romanja po naši Primorski. Vsi zavedni katoličani na skupni praznik Mater božje na Opčinah!

Duhovne vaje za duhovnike

V ponedeljek zvečer 10. septembra se začnejo v Trstu v semenišču vsakoletne duhovne vaje za slovenske duhovnike tržaške in goriške škofije. Zaključek v petek zjutraj 14. septembra. Vabimo gg. duhovnike, da se takoj pismeno prijavijo na: Ravnateljstvo semenišča, ul. Besenghi 16, Trieste - Trst. Čas za prijavo samo do 5. septembra.

Vpisovanje v drž. nižjo industr. strokovno šolo

Ravnateljstvo šole obvešča vse prizadete, da se morajo vsi novi in dosedanj učenci, ki želijo v l. 1951-1952 obiskovati pouk na tej šoli, zglasiti med 1. in 25. septembrom

nilo vse naravno in moja duša je bila polna miline in ljubezni do Boga in Marije. V tej neizmerni blaženosti sem zagledala čudovito prikazen. Na zlatih oblakih sem zapazila prelepo gospo Devico Marijo. Sedela je v krasni, temnočrni obleki s sivo ruto in dolgim in širokim ogrinjalom čez ramena, zapetim za vratom, z Detetom Jezusom na levi roki. Na ogrinjalu so bile lepe čipke. Marijina in Jezusčeva glava sta bili obdani z zlatim sojem. Okrog nju so plavali angelčki. Marija je stegnila desnico in pokazala proti vrhu Skalnice ter mi ljubeznivo in prijazno velela: »Reči ljudstvu, naj mi tukaj zida hišo in me prosi milosti!« Ustrašila sem se visokega ukaza in jecljaje omenila Presveti Devici: »Bojim se, da mi ljudje ne bodo hoteli verjeti, da si se mi prikazala in mi naročila, naj ljudstvo zida cerkev in prosi milosti, in da ne bom mogla izvršiti ukaza.« A sveta Devica me je milo pogledala in me hrabrila: »Ne boj se, stala ti bom na strani in te varovala. Če bo treba, boš dobila tudi posebno in čudežno pomoč. Bodi pogumna in govori brez skrbi in strahu!« Nato je nebeška prikazen iz-

ginila nad zlatimi oblaki. Tako sem povedala vse, kar in kakor se mi je primerilo.

Urška je prenehala s pripovedovanjem in uprla svoje odkritosrčne oči v gospoda Tomaža in očeta Gelazija.

»Če bi te, Urška, ne poznal od otroških let in če ne bi poznal tvoje pobožnosti, bi mislil, da je vse, kar si pripovedovala, le plod tvoje velike domišljije. Tako pa sem prepričan, da si govorila resnico in da se ti je Presveta Devica res prikazala in ti dala težko naročilo,« je dejal gospod Tomaž.

Oče Gelazij je s prodirajočim pogledom zrl v Urško in omenil: »Živimo v čudnih časih, ki so polni zablod. Ponekod so se nedavno pojavili skakači, ki so plesali in skakali po vaseh in mestih in menili, da s tem služijo Bogu. Med njimi so bili tudi navidezni zamaknjenci, ki so trdili, da so se jim prikazali svetniki ali Mati božja in da so jim naročili, naj zidajo cerkve. Vse to se je godilo tedaj, ko je začel Martin Luter oznanjevati krivo vero in je imel hudobni duh zraven svoje kosmate prste.«

t. l pri tajništvu in izpolniti prošnjo oziroma prijavo za vpis v šolo.

Novi učenci morajo za vpis v I. razred predložiti uradni rojstni list, potrdilo o precepljenju koz, potrdilo o zdravih očeh, izpričevalo o dovršenem V. (petem) razredu osnovne šole, potrdilo s sliko o istovetnosti učenca in plačati pristojbino za zavarovanje proti morebitnim nezgodam pri pouku telovadbe.

Natančnejša navodila so razvidna na oglasni deski v uradnih šolskih prostorih v Rojanu ul. Montorsino št. 8-III.

Tajništvo posluje za stranke vsak delovni dan od 9. do 12. ure.

Prednostne lestvice

Višje šolsko nadzorništvo v Trstu sporoča, da so v ulici Lazaretto vecchio št. 9 od 25. VIII. do 3. IX. 1951 od 10 - 13 ure objavljene zaključne graduatorije (prednostne lestvice) za tiste, ki so prosili za službo na slov. srednjih šolah na STO-ju.

Mačkolje

Zadnjo nedeljo me je pot zanesla v prijazne Mačkolje. Nemalo sem se začudil, ko sem zagledal na zvoniku rumeno - belo, to je papeško zastavo. Veliko hodim po naši lepi Primorski, a te zastave še nisem videl v teh povojnih letih. Tu v Mačkoljah pa jo imajo in jo, kot sem zvedel, že več let javno izobešajo. To nedeljo so imeli opasilo sv. Jerneja in zato je bila cerkev še posebno lepo ozaljšana znotraj in zunaj. Obenem so slavili drugo obletnico nepo-

zabnega Marijinega romanja. Zato so imeli na god sv. Jerneja večerno procesijo z Marijinim kipom in zvečer na opasilo izredni film o Marijinem življenju. Skoro neverjetno se sliši, a resnica je resnica: premiera tega najnovejšega velikega barvanega filma je bila na STO-ju v Mačkoljah. Nikjer drugje ga še niso predvajali. O filmu samem bi rekli, da bi bil lahko še boljši, a bodimo veseli, da imamo tako lep katoliški film, ki ga katoličani po vsem svetu z veseljem pozdravljajo. — Omeniti želimo tudi to, da je bila na ta dan v Mačkoljah slovesna sv. maša s tremi duhovniki. Slovesno sv. mašo je imel svetoviranski novomašnik g. Lojze Zupančič. Za tako malo cerkvice in vas je skrb za lepo slovesno službo božjo vse hvale vredna!

Blagoslov kipa Marije Pomočnice v Dolini

Dolinska občina je dala očistiti vse javne zidove in tako tudi veliko obzidje, ki obkroža studence sredi vasi. V tem obzidju so naši verni predniki vzdali votlino za Marijin kip. Doslej je bil na tem mestu lesen Marijin kip, ki pa je popolnoma strohnjel. Zato so se naše matere odločile za nov Marijin kip. Zbrale so potrebni denar in kupile nov kip Marije Pomočnice kristjanov. To nedeljo 2. septembra popoldne ob štirih bomo ta Marijin kip blagoslovili v cerkvi in ga nato nesli v procesiji v kapelico sredi vasi. To bo obenem zunanja proslava obletnice Marijinega romanja v dolinski župniji.

Anglija in Egipt

»Daily Telegraph« razpravlja o odnošajih med Anglijo in Egiptom in piše:

»Če bo egiptovski ministrski predsednik Nahas paša izvedel, kar je najavil, namreč, da bo odpovedal pogodbo iz leta 1936, si mora biti na jasnem, da to ne bo spremenilo sedanjega stanja. Britanske čete bodo ostale na področju Sueškega prekopa, kajti Anglija ima zakonito pravico, da jih ima tam do leta 1956. Prav tako ni razloga, zakaj naj bi Anglija priznala upravičenost slabo utemeljenih egiptovskih zahtev po zedinjenju Nilske doline in prepustila sudanski ljudstva samo Egiptu. Če neskončna pogajanja za spremembo angleško-egiptovske pogodbe — ki je bila sklenjena v splošno zadovoljstvo Egiptčanov — niso rodila uspeha, to ni naša krivda in tisto, kar je pred kratkim

trdil egiptovski zunanji minister, da je namreč Morrison s svojimi izjavami zaloputnil vrata za nadaljnja pogajanja, tudi ni res. S tem je hotela egiptovska vlada le pripraviti pot za enostransko odpoved pogodbe.«

»Kakor je zunanji minister Morrison rekel ob koncu prejšnjega meseca v parlamentu, se navzočnost britanskih čet na področju Sueškega prekopa ne tiče samo angleško-egiptovskih odnošajev, temveč so v zvezi s tem zahodni zavezniki in britanska državna skupnost naložili Angliji odgovornost za ves Srednji Vzhod. Brez oporišč na področju sueškega prekopa ni mogoče braniti niti Srednjega Vzhoda — z Egiptom vred — niti Afrike. Zaradi sedanjega svetovnega položaja v tem nimamo druge izbire.«

Potop na Jamaiki

Koncem preteklega tedna je strahovito neurje, kakor ga še ne pomnijo najstarejši ljudje, divjalo z brzino 160 km na uro preko otoka Jamaika. Najhuje je bilo pri tem prizadeto vladno mesto otoka, Kingston, kjer je vrtinčast vihar ali tornado, ki je pridrival s Karibidskega morja, porušil večje število hiš. Ker so vse zveze z notranjostjo otoka pretrgane, še ni bilo mogoče ugotoviti škode v posameznih krajih otoka. Vihar je pretrgal tudi električne napeljave in je otok brez razsvetljave, porušene pa so tudi vodovodne napeljave.

V glavnem mestu je vihar naj-

huje divjal v pristanišču, kjer so zelo pokvarjene pristaniške naprave. Kaznjenci v glavnem mestu so drli med viharjem iz jetnišnice in so pobegnili.

Na podeželju otoka je uničena skoraj vsa letina. V starodavnem mestu Port Royal je središče mesta popolnoma zravnano z zemljo.

Vremenske opazovalnice so že v naprej napovedale prihod tornada, in so zato v Kingstonu že v petek popoldne zaprli trgovine ter kina in so ukiniti vsak promet. Prebivalci so v svojih hišah pričakovali viharja, vendar ni nikdo pričakoval, da pride vihar s tako silovitostjo, ka-

kor je nato pridrival v noči na soboto.

Ob viharju je bilo ubitih nad 110 oseb.

(Jamaika je otok, velik kakor Koroška in leži ob Srednji Ameriki ob vходу v Panamski prekop. Prebivalceva ima otok okrog 1.250.000, je torej zelo gosto naseljen. Znan je otok, ki je britanska lastnina, po svojem velikem izvozu banan, sladkorja, ruma, dišav in južnega sadja. Od prebivalcev je 75% črncev, 20% mulatov in le okrog 15.000 je belokožcev).

Radio Trst II.

Nedelja, 2. septembra: 9.00 Kmetijska oddaja. — 11.30 Aktualnosti. — 12.00 Od melodije do melodije. — 13.00 Glasba po željah. — 16.00 Koncert koroškega pevskega zbora. — 21.00 Z domače knjižne police. — 22.00 Brahms: Simfonija št. 2.

Ponedeljek, 3. 9.: 13.00 Popoldanski koncert. — 18.15 Paganini: Koncert št. 1. — 19.00 Iz filmskega sveta. — 21.00 Vokalni koncert sopranistke Rožice Kozem. — 22.00 Čajkovski: Simfonija št. 1.

Torek, 4. 9.: 13.00 Glasba po željah. — 19.00 Mamica pripoveduje. — 21.00 Vzori mladini - Kipan Auguste Rodin. — 22.00 Beethoven: Simfonija št. 8. — 22.45 Massenot: Le Cyd.

Sreda, 5. 9.: 12.10 De Falla: El amor brujo. — 18.15 Dvorak: Koncert za violino. — 19.00 Zdravniški vedež. — 20.30 Naša šola. — 21.00 Vokalni kvartet Veseli bratci. — 22.00 Mendelssohn: Simfonija št. 3.

Četrtek, 6. 9.: 13.00 Pevski duet in harmonika. — 18.15 Glasbeno predavanje. 19.00 Slovenščina za Slovence. — 21.00 Radijski oder - Niccodemi: Zora, dan in noč nato Večerne melodije. — 23.00 Gershwin: Rapsodija v modrem.

Petek, 7. 9.: 13.00 Glasba po željah. — 19.00 Pogovor z ženo. — 20.30 Tržaški kulturni razgledi. 21.00 Mojstri besede. — 22.00 Beethoven: Simfonija št. 9.

Sobota, 8. 9.: 13.00 Šramel kvintet in ženski duet. — 19.00 Oddaja za najmlajše - Junak Omar. — 20.10 Richardson: Londonska fantazija. — 21.00 Operetna glasba. — 22.00 Sobotni variete. — 22.30 Večerni ples.

D A R O V I

Za SLOVENSKO SIROTIŠČE

Neimenovana preblaga oseba nam je darovala dragoceno mašno obleko bele barve, ki jo je sama izdelala: Mašni plašč, štolo, manipelj in plaščič za kelih. Odbor Sirotišča se prav srčno zahvaljuje: T. K. 45; Erzetič Anton 500; Ivan Ferfolja 100; Alojzija Bolčina 100; Ivana Primožič dve krasni sliki za cerkev: 1 Sv. Družina pri delu, 2. barbanska M.B., rešetljica na morju.

Vsem našim dobrotnikom srčna hvala in zagotovilo molitve.

ZA »DOBRODELNO DRUŠTVO«

N.N. 200; gospa Ogrič 2000; g. Lukežič 1000; N.N. iz Milana 500; N.N. iz Milana 500.— lir.

Zobozdravnik

dr. STANISLAV PAVLICA

T R S T

Via Commerciale 10/II - Tel. 25597

sprejema

9 — 13

17 — 19

Odgovorni urednik: Stanko Stanič

Tiska tiskarna Budin v Gorici

navduši poslušalce za takojšnjo izpolnitev Njene želje! — Duhovnike v teh krajih pa obvestim jaz čimprej o stvari.«

Čim naš samostan sklene, da gre za resnično naročilo Mater božje, se ponudim prvi, da na prižnici, po tretjem redu in osebno razglasim zgodbo o prikazanju,« je omenil oče Gelazij. »Prepričan sem, da bodo tudi moji sobratje storili isto.«

Urška in njena mati sta se zahvalili in odšli pomirjeni iz župnišča.

Volkum je v veži nekaj zarenčal, a na besedo kuratove sestre Marije je legel pred kuhinjska vrata in stisnil rep med zadnji nogi.

Urška in mati sta nato odšli k sosedu Godničju. Botro Ančko in moža Stefana, 16 letno hčerko Francko in 18 letnega sina Janeza sta našli na klopi pod latnikom na borjaču. Mati in hčerka sta pletli nogavice. oče in sin pa sta ravno prišla iz hleva, kjer sta očistila in napojila živino.

Urška in mati sta na vabilo prisledli in razodeli skrivnostno prikazanje in Marijino naročilo.

(Nadaljevanje)